

Latweefchu Awises.

Ur augstaš Geweschanas = Summissiones siiau un nowehleschannu.

Nr. 51. Zettortbeenâ 19tâ Dezembera 1829.

No Leepajās.

Muhsu awisēs wehl ne tappis peeminnehts, kahda gan schi seema zittās semmēs fahkusees, un kahds ruddens tur bijis.

Pehz tahm daschadahm, wahzu-awisēs dab-butahm sannahm, isgahjis ruddens gan drihs wissur tā kà pee mums, leetutains un flapsch bijis. Meeschī, kartuppeles, un ausas daudī weetahm woi sapiie woi ar behdahm tappe ap-kohptas un eewestas, un arri seena-truhfums daschōs gabbaids raffees, fur newarreja attalu dabbuht. Salna un sneegs wissur agri usgahje, tik agri, ka wezzi laudis to nebij wehl redsejuschi useimam. Kalnainās semmēs, kà Schweizeru-seminē un Italiā zella gahjeji eefnigguschi un dsihwibu paspehlejuschi, un dauds pilfatōs jau Oktoberā un Nowemberā tahdu sneegu eclās redsejuschi, ka zittōs gaddōs woi ne mas neredf, woi tikkai pehz jauna gadda us ihfu brihdi nomanna. Eweedu seminē salna usgahjusi eefam dasch labf sawu druwinau bija apsehjis, un tē nu gan nahkamā pawaffarā dasch maisēs un lohpu-ehdamaja truhfums zelsees.

Kad mums seemelneekeem agra seema jau gruhtha un sweschada rahdahs, fo teem laudim buhs fazzih, kas to nemas newaid radduschī, un kam ne krahfni, nedf kaschoki, tā ka mums?

Ugra seema arri pee mums dascham labbam baddu nessihf pawaffarā; kas prahtigf buhs, taupihs, kà warredams, un ar prahthu sawu lohpu ehdamaju tehrehf, lai pawaffarā nezeestu, jo kas tad warrehf palihdseht kad wisseem knap-pums buhs?

Stahsti no Kreewu-tautas un walstf.

(Stattees Nr. 5.)

Tā pirmais Pehterf Alekseja behls, ar peewahrdu: leelais, 1689 kà weenigs Kreewu-Zars waldischannu usnehme un 36 gaddus turreja. Schis ihsti leelais Rungs irr kà Kreewu-walstf ohtrais dibbinatais un pahrtaitais usskattams; no winna ween warretu leelu grahmatu farakstih. Winsch bija disch un kuplis no auguma, siipris un iszectigs wo meefas, famannigs un gudris no prahtha, drohsch un fir-digs wissās weetas, brihscham scheligf, brihscham bahrgf, bet allasch taisns tā wahrōds kà darbōs. Wiss winna padohms pehz Kreewu-walstf leeluma un labbuma ween dsinnahs, un winsch drihs redseja, ka tas zaur tschetrahm leetahm ween panahkams bij, prohti: zaur siipru karrā spehku, zaur laiwahm, zaur andeli, un zaur likkumu un gudribas wairoshannu. Nu wehl dohmaja: „Ja sawus Kreewus grihbeshu gudrus darrih, un ja man buhs laimtees, tad man papreeksch pascham wiss irr Jaredf un jamahzahf, kas ween pasaulē pee ta leeti derr;“ un pehz schahm dohmahm winsch darrija. Kuggu-buhweschana winnam pawissam patikke; tappehz wissōs uhdenōs, fur ween warreja, likke laiwās un fuggus buhweht. Baltā jubrā pee Arkangela pilfata, winsch us Dwinā-uppes pirmu laiwu pats eewedde, zittus fuggus likke winsch us Don-uppi buhweht, ar furreem jau 1696 Turku fuggus isdsinne un zittus no teem panehme; wehl zitti tappe us leela Lado-ga-esara buhweti, un ar teem winsch prett Eweedeem kawahs. Tā nu ittin brihnumf redseht, ka tee paschi Kreewi, kas eefahfoht ne weenu laiwinu neturreja, zaur leelu Pehteri ween tahdu leelu kuggu-spehku dabbuja, ka tam, eefam

mirre, 41 farra-fuggis ar 2100 bischgabbaleem bija. Bet fo winsch arri darrija? Winsch 1697 isgahje sweschas semnes raudsiht, tomehr ne, kà spehzigis Kreewu-Zars ar leelu johni augstu fungu un fullainu, bet kà muischnecks no sem-mafas zilts lihds ar zitteem augstakeem winna wahrda fuhittem fungeem. Tà winsch nahze lihds Ollenderu semni. Schè winsch matrosju drehbès, pats zirwi rohka nehme, un kà Peh-teris Mikailow laiwu-buhmeisteru rullt eerak-sihts, itt kà sellis woi algadsis strahdaja un no weena galla lihds ohtru wissu rohkas-darbu pee laiwu-buhweschanas ismahzjahs. Neweens winnu ne pasinne, jo winsch masa namminâ dsihwoja, pats sawu ehdeeni wahrija, un idee-nas woi strahdaja, woi wissas lectas apluhfo-dams gudribu krahje. Winsch mahzeja buhweht, kà buhmeisteris, *) kalt, kà kalleis, un arri balbeera-darbus pratte. No Ollantas winsch us Englantu nogahje un tur atkal pee laiwahm strahdaja. Englenderu fuggu-spehks tam tif lohti patifke, ka weenreis isceize: „Deewahrds! kab es Kreewu-Zars nebuhtu, tad gribbetu Eng-lenderu fuggu wirsnceks (Aldiniralis) buht!“ — Augsti fungi sinnaja gan, kas winsch bija, un winsch ir sweschâ semnè allaschin sawu walsti zaur pawehleschanahm un grahnatahm waldisa; tomehr tahds brihnumis wehl pasaulè newa bijis, ka lects Keisers jeb Kehninsch buhtu ar amnata selkeem kohpâ rohkas darbu strahdajis.

(Surplikam wairak.)

*) Paschâ Felgawâ weenâ nammâ wehl taggad dseeds, fo Pchteris ar sawu paschu rohku ap-tehsis irr.

Teefas flubbdinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Gohdibas, ta Patwaldinecka wissas Kreewu Walsis 12. 12. 12., no Wentespils aprintu teefas tee taggad wehl nepa-sihtami mantinecki ta tanni 24tâ Noembera schi gadda eeksch Wahrwes dsimtsmunschas nomirruscha muischas sribwera Ferdinand Ezoin, tà ka arridsan wissu tee, kam pee winna no teefas ussichmetahm un appalsch simatneeku fargaschanas dohtahm atlikku-schahm mantahm, kaut kahdas teefigas melleschanas

un prassichanas buhtu un tahs taisni parahdihst ware retu, scheid tohp safaukti un preekschâ aizmati, lai tee gadda starpâ, bet wisswehlati tanni 3schâ Dezembera 1830, teefas geldigâ wihse pee schihis teefas pectei-zahs un tad pehz notifikuschas un no teefas isceiktas issehghschanas wissu to mantinecku un mekletaju, kas lihds noliktam laikam kasiu ne buhtu atsankuschees, sagaida, kà pehz likkumeem turpma schinni lectâ taps nospreests.

Felaisis ar to appalschrafschu un sehgeli tahs aprintu teefas no Wentespils 3schâ Dezembera 1829.

(L. S. W.)
(Nr. 477.)

Heyding, affessor.

D. Michelson, teefas fiktehrs.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Gohdibas, ta Patwaldinecka wissas Kreewu Walsis 12. 12. 12., tohp no Kandawas pagasta teefas aizmati, tee, kam kahdas parradu prassichanas no teem Digoles faim-neckeem Namaudu Mikela, Bundseneku Ehrnesta, Jaunohles Otta, Buschianu Mikela un Rumpu Wehr-tula, kurri sawas mahjas dehl truhkumu un maga-sihnes parradu nodewuschi, buhtu, lai tee pee strah-pes tahs muhschigas kluffuzeschanas un pee faudefcha-nas sawas teefas un melleschanas, lihds pirmo We-wrara mehnescha nachofcha gadda, kas tas ween wee-nigais un isstehdsams termuhns par pecteischanu buhs, pee schihis pagasta teefas pectei-zahs, un tad sagaida, fo schi teefa pehz likkumeem spreedihs. To buhs wehrâ nemt!

Kandawas Krohna pagasta teefa 27tâ Noembera mehnescha 1829.

+++ Tohm Karum, pagasta wezzakais.
(Nr. 514.) J. D. Kùlpe, pagasta teefas sribweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Gohdibas, ta Patwaldinecka wissas Kreewu Walsis 12. 12. 12., no Talsinu pagasta teefas wissu, kam taisnas prassi-schanas pee tahm mantahm ta Sezzenes nelaika faim-necka Tihsu Zahna un ta Sezzenes basuizkungamuis-schas eedshiwotaja Skultes Brentscha buhtu, par kur-rahm schinni scheid appalschrafschitâ deenâ zaur scho teefu konkursis nolikts tappis, scheid tohp safaukti un aizmati, ja ne gribb sawu teefu faudeht, lihds 31mu Janwara 1830. schihis pagasta teefas sehdeschanas wectâ woi paschi woi zaur weetneckeem kur tahdi pee-nemnam, atnahkt un wehrâ nemt, kas wehl schinn lectâ pehz likkumeem taps nospreests.

Talsinu pagasta teefa 29tâ Noembera 1829.
(S. W.) +++ Pohpu Zahnis, pagasta wezzakais.

Tahs frustusihnes apleezina
(Nr. 199.) G. E. Wilde, pagasta teefas sribweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Kabilles pagasta teefas wiffi parradu deweji ta Kabilles basinzungu muischas fainneeka Plazzes Zanna, par kurra mantu daschadu mahju truhkumu dehl, schinni deenâ konkurse nospreesta irr, zaur scho pasludbinaschanu faaizinati, lai diwju mehneschu staryâ, tas irr lihds 16tu Janwara n. g., kas tas woenigais un lëscheschanas termihus buhs, pehz kurru ne weens wairs ne taps dsirdehts, ar sawahm prassifchanahm un winnu parahoischanahm, pee scho teefu woi paschi, woi zaur weetneekem, fur tahdi peenunmami irr, peeteizahs, un sagaida ko teefa spreedihs. To buhs wehrâ nemt.

Kabilles pagasta teefa 16tâ Novembra 1829. I
(S. W.) ††† Runge, pagasta wezzakais.
(Nr. 143.) Ruhde, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Krohna Wehrsmuischas pagasta teefas wiffi parradu deweji ta bijuscha Krohna Zihpelmuischas fainneeka Uhnitu Zanna, kas sawas mahjas dehl truhkuma nedewis, aizinati, lai, pee saudefchanas sawas teefas lihds to 31mu Dezembera mehnescha deenu f. g. pee schihs teefas ar sawahm taisnahm prassifchanahm peeteizahs. To buhs wehrâ nemt!

Krohna Wehrsmuischas pagasta teefa tanni 12tâ Dezembera 1829.

(S. W.) H. Behring, pagasta wezzakais.
(Nr. 730.) J. H. Müller, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Krohna Wehrsmuischas pagasta teefas wiffi parradudeweji ta lihds schim bijuscha Sprigankumuischas (Wilhelminenhoff) fainneeka Pinteru Ansa, aizinati, lai, pee saudefchanas sawas teefas lihds to 31mu Dezembera mehnescha deenu f. g. pee schihs teefas ar sawahm taisnahm prassifchanahm peeteizahs. To buhs wehrâ nemt!

Krohna Wehrsmuischas pagasta teefa tanni 12tâ Dezembera 1829.

(S. W.) H. Behring, pagasta wezzakais.
(Nr. 731.) J. H. Müller, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Wirksmuischas pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee ta lihdschins

niga Wirksmuischas fainneeka Wehrpu Ansa buhtu, par kurra mantu zaur schihs deenas spreedumu konkurssis nolikts tappis, ar to peeteifchanu usaizinati un fasaukti, lai lihds 23schu Janwara deenu nahkoschâ 1830tâ gaddâ ar sawahm prassifchanahm pee schihs teefas peeteizahs, jo wehlaki no konkursa teefas us muhschigu kluffuzeeschanu noraiditi taps.

Wirksmuischas pagasta teefa tanni 23schâ Novembra mehnescha deenâ 1829. I

††† Raiku Jurris, pagasta wezzakais.
(Nr. 132.) J. C. Ewertz, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic., tohp no Baldohnes pagasta teefas wiffi parradu deweji ta Baldohnes fainneeka Salkaju Pchira, kursch sawas mahjas nespchizas dehl atdewis, un par kurra mantu zaur schihs deenas spreedumu dehl p. epildifchanas ta truhkuma mahjas inventariuma konkurssis nolikts, schein usfaukti, lihds 18tu Janwara nahkama 1830tâ gadda, pee saudefchanas sawas teefas, pee schihs pagasta teefas peeteiktees un tad to tablaku teefas spreedumu sagaidiht.

Baldohnes pagasta teefa tanni 23schâ Novembra 1829. I

(S. W.) Tentel Kasper, pagasta wezzakais.
(Nr. 189.) A. E. Demoll, us l. n. teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam pee to lohli masu mantu ta sche nomirruscha muhrneeka Ditto Perlmann kahdas kaldras meleschanas irr, tohp zaur scho aizinati, lihds 15tu Janwara 1830 scheinan peeteiktees.

Suehpelê pagasta teefa 2tru Dezembera 1829. 2

Meschaluhstu Uhdamê, pagasta wezzakais.
(Nr. 69.) P. J. Berg, pagasta teefas ffrihweris.

Tanni 26tâ Juhli f. g. no weena fivescha ffschiggana irr weens lohê (gaischi behrs) sirgê wairak kâ 10 gaddu wezê, schein atstahis; kam tas suddis, ware pehz likkumeem pee schihs pagasta teefas peemekleht.

Wahrnê 26tâ Novembra 1829. I

††† Musfalleij Ehrnest, teefas peefebetais.

(Nr. 1.) G. C. Jakobson, pagasta teefas ffrihweris.

Tai nakti no 19tas us 20tu Novembra f. g. tappa tam pee Gaisemuischas pederrigam fainneekam Leijsemneeku Zannim, zaur waltigâs eelaufchanas eelsch sirgu stalla 3 sirgi isagti; pehz abtras pakkal dsifschanas winsch ne tahli pee Krohna Mattkulleemuischas tohs saglus panahjis, kas weens ffschiggana pulks hijs. No isbailehm schee minneti sagli, ne ween tohs

sagtus firgus, fà arridsan weenu farkanu 8 gabbu wezzu fehwi ar rihleem aistahjuschi — warr buht arri sagta? Kam schi peeteikta fehwe peeberr, warr ar fkaidrahm peerahdischanahm pehz iemakfaschanu tahs driffuma naudas un par to mittekli, pee schahs teefas meldetees, jo pehz eeksch zju mehneschu starpas no ap-pakfchrafsitas deenas schi nolikta laika, winna tai pagasta lahdei par labbu uhtropè pahrdohsta taps.

Gaikesmuishas pagasta teefa tanni 29tâ Novem-bera 1829. 2

(S. W.) Wenteneck Fehlab, teefas peefehdetais.

(Nr. 42.) P. Frd. Diekmann, pagasta teefas ffrihweris.

Tanni 29tâ Oktobera 1829 irr pee ta Dubbedmuishas fainneeka Lohdeen weens bruhns firg, ar balteem farreem un baltu asti, septinu gabbu wezß us rudsulanku eeraddees. Wissi tee, kam schis firg peederrecht warretu, tohy schein no Zohdes pagasta teefas usfaukti, eeksch feschahm neddelahm no ap-pakfchrafsitas deenas pee schis teefas pemelketees un scho firgu prett peerahdischanu un aismakfaschanu tahs isdohfchanas, prettin nent. Bet ja eeksch schi laika newens ne meldefees, tad taps schis firg, fà liffumi preefchrafsita, us uhtropi isdohst.

Zohdes pagasta teefa 19tâ Novembara 1829. 2

U. Leijeneck, pagasta wezzakais.

Sternfels, pagasta teefas ffrihweris.

S i n n a.

Teem, kam patihkams buhtu, schahs Latweeschu Uwisès ir turymak lassihf, schein tohy sinnams darrihst, fà tahs arri nahfoschâ 1830tâ gabbâ taps rakfsitas. Makfa, apstelleschana un wiffas zittas leetas paliks fà preefchlaikâ, bet fà warretu sinnaht, zil awihschu lappas buhs likt rakfsids eespeest, tad ikkats gohdigs lassitais tohy luhgts, Etessenhagen lungam pee laika to usdohst, fà tas pirzeju wahrduus un naudu warretu falassihf. Jo tee, kas wehlafi schahs lappinas apstellehs, ne warrehs par launu nent, kad tee tohs pirmajus nummerus ne dabubhs lihds, fà tas jau ar scho gabbu gahjumu notiffe, no furra tee pirmaji 16 nummeri pagallam ispirkti un teem wehlakeem pirzejem ne warretu lihdsdohst, tapehz, fà pehz apstellefchanas eefahkumâ pa mas lappinas tappe nodriffetas. 2

Naudas, labbibas un prezzu firgus us plazzi. Nihgè tanni 16tâ Dezembara 1829.

	Sudraba			Sudraba	
	naudâ.	Rb. Ky.		naudâ.	Rb. Ky.
3 rubli 68½ Kap. papihru naudas gelbeja	1	—	1 pohds kennepu . . . . . tappe makfahts ar	1	—
5 — papihru naudas	1	35	1 — linnu labbakas surtes — —	1	75
1 jauns dahlberis	1	30	1 — — slittakas surtes — —	1	25
1 puhrs rudsu . . . . . tappe makfahts ar	1	—	1 — tabaka	—	70
1 — tweeschu	1	75	1 — dselses	—	70
1 — meeschu	—	80	1 — swecsta	2	40
1 — meeschu = putrainu — — —	1	50	1 muzza silku, preefchu muzza — —	5	75
1 — ausu	—	55	1 — — wihschnu muzza — —	6	—
1 — tweeschu = miltu	2	50	1 — farkanas fahls	6	50
1 — bihdeletu rudsu = miltu — — —	1	20	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	25
1 — rupju rudsu = miltu — — —	1	5	1 — rupjas baltas fahls — —	4	25
1 — firnu	1	25	1 — smalkas fahls	3	75
1 — linnu = fehklas	2	—	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un		
1 — kennepu = fehklas	1	—	warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
1 — timmeau	1	50	makfâ.		

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostprovinzen: S. D. Braunschweig, Censor,

No. 697.